

A Notre Dame Rend nevelési elvei

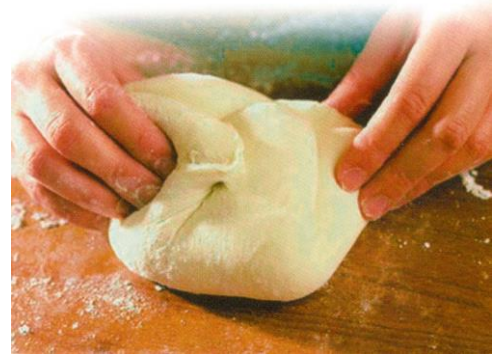
TOUR DE MAIN A MI MESTERFOGÁSUNK

Notre-Dame Kongregáció

Hogy mi az a mesterfogás?

Az a mód, ahogy meggyúrjuk a tésztát, és ami – néhány csipet élesztő hozzáadása után – minden egyes kenyér sajátos ízét adja.

A Notre Dame Kongregáció által fenntartott iskolákban (ide tartozik a Mindszenty iskola is) ugyanaz a tananyag. A módszer hasonló ahhoz, ahogyan a többi egyházi fenntartású intézményben tanítanak.

Mégis van valami, ami egészen a sajátja. Újra és újra visszatér a forrásokhoz, vagyis azokhoz a pedagógiai módszerekhez, ahogyan azt az alapítók, Fourier Szent Péter atya és boldog Alix Le Clerc kidolgozták. Ez a mi sajátunk, talán így lehetne mondani, mesterfogásunk.

A Notre-Dame Kongregáció iskolájában dolgozni annyit jelent, hogy:

- **bekapcsolódni az alapítók által elindított folyamatba (karizmába),**
 - **ismételten visszatérni a forrásokhoz,**
- **jól bevált nevelési elvek alapján közösséget építeni,**
- **segíteni mindenkit, hogy megtalálja élethivatását.**

1. Bekapcsolódni az alapítók karizmájába

A Notre Dame Kongregációt Fourier Szent Péter (1565-1640) és Boldog Alix Le Clerc-rel (1576-1622) alapították. Fourier Szent Péter Mirecourt-ban született (a mai Vosges megye területén) az akkor független Lotaringiai Hercegségben. Kitűnő képzést kapott a jezsuiták által alapított Pont-à-Mousson-i középiskolában és egyetemen. Itt humanista és teológiai tanulmányokat folytatott, melyek

mély lelki életre és az emberben való hitre nevelték. 1585-ben belépett az Ágoston-rendi szerzetesek közé. Ez tette lehetővé számára, hogy széleskörű apostoli és lelkipásztori tevékenységet végezzen. 1597-ben plébános lett Mattaincourt-ban, Vosges megye egyik jelentős városában.

A kor, amelyben élt, eszmék korszaka volt, amely gyökeres társadalmi, szellemi, politikai és vallási változásokat hozott. A társadalmi egyenlőtlenség mélyen gyökerezett: a kiváltságokat a családi hovatartozás biztosította, ami még az anyagi helyzetnél is erősebb volt. A hatalom teljes mértékben a férfiak kezében összpontosult a családokon belül éppúgy, mint az államügyekben. Az asszonyt kiskorú gyermekként kezelték, és a társadalomban semmiféle hivatalos szerepet nem tölthetett be. Az egyház is gyanakvással tekintett rá, gyenge és veszedelmes lénynek, természetéből eredően bűnre csábítónak bélyegezte.

A hit nagyon erős volt az emberek körében, a vallás jelentősen befolyásolta a társadalmi életet és a viselkedést, de a különböző tévhitek is jelentősen meghatározták a társadalom minden rétegét. Az erőszak is jelen volt mind az érzelmek kifejezésében, mind az uralkodó nyers erkölcsökben: az emberi élet nem sokat számított, és rengeteg volt a nincstelen. A harminc éves háború (1618-1648), mely ebben az időszakban dúlt, még tovább fokozta az erőszakot, és még elviselhetlenebbé tette a szegények helyzetét.

Abban az időben, amikor Fourier Szent Péter Mattaincourt plébánosa lett, az egyház, a hitújítás okozta hosszú hanyatlást követően, épp csak hogy megkezdte a Tridenti zsinat által elfogadott reformok bevezetését. A papok és a hívek körében még mindig rendkívül elterjedt volt a visszaélés és a tudatlanság.

Fourier Szent Péter világosan látta a társadalom és az egyház hiányosságait, és nem szemlélte őket tétlenül. Minden eszközzel harcolt a társadalomban uralkodó visszaélések és igazságtalanságok ellen, és úgy saját plébániáján, mint mindenütt, ahová személyes hatása elért, igyekezett helyreállítani a hiteles keresztény életet. Számára a lelki élet megújítása mindig együtt járt a szociális körülmények javításával is. Ezzel kapcsolatosan egy probléma különösen foglalkoztatta, mégpedig a gyermekek, elsősorban pedig az alacsonyabb néprétegek leánygyermekének – akiknek abban az időszakban gyakorlatilag semmilyen lehetőségük nem volt a felemelkedésre – oktatása és nevelése. Meggyőződése volt, hogy a lányok katolikus nevelése és oktatása, azaz ha segítik őket „*élni, illetve helyesen élni*”¹, valódi változásokhoz vezethet és kell is vezessen a családok, és ezáltal az egész társadalom életében.

1597-ben a mattaincourt-i egyházközség egyik tagja, egy fiatal lány, Alix Le Clerc felkereste Fourier atyát, és elmondta neki, hogy Istennek szeretné szentelni életét, valamint szeretne létrehozni „*egy új házat szerzetes nővérek számára [vagyis létre akart hozni egy új szerzetesrendet], hogy ott megtegyenek minden jót, amit csak lehetséges*”.²

Így született meg 1597-ben Fourier atyának a szociális helyzet javítását célzó törekvéseiből és Alix Le Clerc elképzeléseiből a Notre Dame Rend, mely lányok nevelését és oktatását tűzte ki célul, ahol a katolikus és emberközpontú nevelésre helyezték a hangsúlyt. A lányok nevelésével igyekeztek választ adni a kor legégetőbb problémáira. A Notre Dame Rend, a társadalom átalakításának reményében, elkezdett dolgozni a nők felemelkedéséért.

Az első iskola 1598-ban nyílt meg Lotaringiában. Ezt később számos másik követte Franciaországban, Európában, majd a többi kontinensen is.

¹ Pierre Fourier, *A világi lányok neveléséről (a továbbiakban: VLN)*, Előszó, 1.

² Alix Le Clerc, *Önéletrajzi írás*, 15.

2. Visszatérni a forrásokhoz

Az alapító nem annyira követendő példa, mint inkább forrás, melyből meríthetünk, hogy megtanuljunk a jelenben élni, mégpedig „helyesen élni”. A forrásokból élni nem azt jelenti tehát, hogy elképzeljük, mit is tenne az alapítónk a mi helyünkben, hanem megérteni, mi lelkesítette őt, mintegy mai testtel ruházni fel az alapító lelkiületét. Így írhatjuk tovább saját életünkkel a 400 évvel ezelőtt kezdődött történetet.

Pierre Fourier atya nevelési elve: Nevelni, a személyiség kibontakozásában segíteni, annyi, mint emberre tenni.

Először is meg kell tanulni helyesen beszélni, írni, el kell sajátítani a kultúrát, amíg teljesen belénk nem ivódik, azután szakképesítést kell szerezni, folyamatossá kell tenni az önképzést, amely végül is lehetővé teszi, hogy hozzáadjuk a világhoz saját egyéni, de mégis mindenkire szóló hangunkat. „A diáklányok, ha életkoruk szerint aprók is, Isten egyházának már fiatal korukban sem csupán kis vagy jelentéktelen tagjai, hiszen néhány éven belül nagy jótéteményeket vihetnek végbe. Éppen ezért tanításuk kívánatos, sőt egyenesen szükséges úgy saját maguk, szüleik és leendő családjuk, mint a nemzet számára., hogy minél korábbról kezdve csiszoljuk és gondosan neveljük őket Isten szeretetére és olyan dolgokra, amik segíthetnek nekik élni és helyesen élni.”³

Isten is ezt jelölte ki feladatunknak: ránk bízta a világot, hogy mi is teremtővé váljunk vele együtt, és segítsünk azt az ő arcához hasonlatossá alakítani. Ez a feladat egyben kötelezettség is: „szeress”. Pierre Fourier atya lelkeségre, szellemiségre építette a Notre Dame Rendet, és ez: a megtestesülés. Ezen alapul a nővérek életvitele, mely a következő szabályban foglalható össze: „Követni Krisztust, aki látható volt ebben a világban”⁴. Paule Sagot szavaival élve ez annyit jelent, hogy „követni kell Jézust, aki együtt élt kora és hazája férfiúival és asszonyaival, amikor apostolaival Palesztina útjait járta. Követni Őt mindenhová, ahová csak megy, azaz Vele menni az úton, szembenézni a váratlan találkozásokkal és az előre ki nem számítható eseményekkel.”⁵ „Az út szellemisége” az, ami hív bennünket, hogy példát vegyünk Krisztus közösségben leélt életéről, és egyben ez a Notre Dame Rend apostoli küldetése is.

Nem véletlen, hogy Pierre Fourier atya ezt a lelkeséget a kánai menyegző (Jn 2, 1-11) üzenetéből eredezteti. Ez volt Krisztus első közösségi cselekedete Szent János szerint, és ez a Notre Dame Rend alap gondolata, amit Jézus édesanyja, Mária a szolgálókhoz intézett: „Tegyetek meg mindent, amit mond”. A Rend tehát egy lakodalommal, vidám ünneppel kezdődik! Mert Krisztus követése lakodalom... Mindaddig, amíg meg nem valósul a Mennyei Királyság lakodalmi ünnepe, és az egész emberiség az Úr köré gyűlik, aki a szolgálatokra lesz (Lk 12, 37), mert nem fogják többé elutasítani a szeretetet. A nevelés erre az állapotra készít fel.

„Nem olyanak kell tekinteni az embereket, amilyenek lenniük kellene, hanem olyanak, amilyenek valójában vagy amilyenekké válni képesek.”⁶ Ez a szemlélet a Szentírásban és annak rendszeres olvasásában gyökerezik. A Notre-Dame nővérek mindennapjait a Szentírás szövege formálta és alakította, a részükké vált, míg segítségével lassanként éltek ezt a szemléletet, és elkezdték alkalmazni mindenkivel szemben, akivel kapcsolatba kerültek, legyen az fiatal vagy idős, szegény vagy gazdag. Ma már ez a nevelési elv nem kizárólagosan a nővérek sajátja: minden nevelő előtt nyitva áll, hogy merítsen Fourier szent Péter és boldog Alix Le Clerc életéből, tanításából, és megtalálja a saját útját.

³ Pierre Fourier, ibidem.

⁴ 1640-es Konstitúció, 2. fejezet, VI, 4.

⁵ Paule Sagot, *Pierre Fourier és Alix Le Clerc szellemisége*, CND Kiadás, 1998.

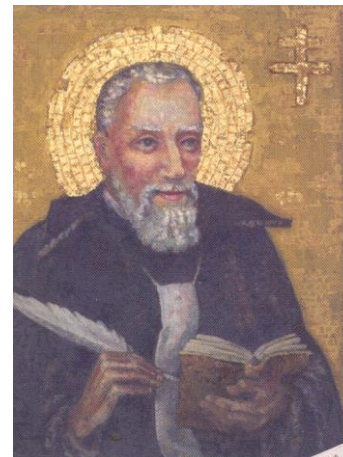
⁶ Pierre Fourier: *Levél a Nancy-i nővérekhez*, 1620. szeptember 26.

3. A jól bevált nevelési elvek alapján közösséget építeni

a) Közösséget építeni...

Csak olyan eszközökkel lehet nevelni, amelyben a tanár, a nevelő ugyanúgy tanul, mint a diák. Ehhez feltétlenül közösséget kell teremteni, mert csak így lehet együtt növekedni.

Nem véletlen, hogy Pierre Fourier atya tanítónőket gyűjtött szerzetesrendbe, akikre: nagyszámú diáklány nevelését bízta: „*a munkához, tette kész leányokra⁷ van szükség, akik mind számban, mind felkészültségben eleget tudnak tenni küldetésüknek, akik közösségben élnek, és akik nem foglalkoznak semmi mással, ami elvonná a figyelmüket vagy gátolná őket.*”⁸ Így talált rá Alix Le Clerc arra a négy társára – Gante André-ra, Isabeau de Louvroir-ra, Claude Chauvenel-re és Jeanne de Louvroir-ra –, akikkel elindította a Rendet, és akikkel megnyitotta az első iskolát.

A közösség lehetővé teszi a hosszú távú nevelést, ideális közege a kommunikációnak, az ítélőképesség fejlődésének és az ösztönzésnek, és egyben a sikeres nevelés záloga azzal a személlyel együtt, akié a végső felelősség.⁹ Ez utóbbi személy legfontosabb feladata „*fenntartani és növelni a tanítók lelkesedését*”¹⁰, és ügyelni rá, hogy a tanárok „*élő példák legyenek, akiket a kis tanítványok évek múlva is példaképpüként tisztelhetnek, akikre méltán emlékezhetnek vissza, és tanításukból egész életük során meríthetnek.*”¹¹ A vezetőnek tehát e közös cél és a belőle fakadó emberi kapcsolatok szempontjából kell kiválasztania a nevelőket, akiknek „*mindig a legnagyobb tisztelettel kell viseltetniük egymás iránt, ügyelve rá, hogy ne mondjanak, és ne tegyenek semmit, amivel egymást megbánthatják vagy egymásnak árthatnának.*” Arra kell tanítani őket, hogy „*a tanítványaik érdekeit és előrehaladását tartsák szem előtt, és saját példájukon keresztül adják át nekik a szükséges ismereteket.*”

A pedagógiai tapasztalatcsere, a pedagógiai konferenciák, a tanítási gyakorlatok mind részei annak a képzésnek, melyet a közösség biztosíthat és biztosítania is kell a nevelők számára. „*Tanácskozásaikon a nővérek gyakorta vitassák meg azokat a módszereket, amelyek a leginkább segíthetik a gyermekek fejlődését (...), és azokat az új ötleteket, melyek előreviszik az iskolák diákjait.*”¹² A fejlesztés a módszer leglényegesebb eleme: „*A tanítónők addig alkalmazzák ezt a módszert, amíg nem találnak másikat, ami egyértelműen eredményesebb, és amit minden rendház támogat.*”¹³ Ma már a nevelői közösség nem csak rendi nővérekből áll, de minden nevelőnek be kell kapcsolódnia a Rend küldetésének megvalósításába.

⁷ A XVII. századi nyelvben a „leány” szó hajadont jelent; itt az apácákról van szó.

⁸ VLN, Előszó, 1.

⁹ Pierre Fourier idejében ez a személy az adott apácaközösség házfőnöke volt; ma az intézményvezető, aki az iskolában a nevelőtestületet összefogja.

¹⁰ *A nővérek 1673-as Reims-i Konstitúciója*

¹¹ VLN, XXII, 3.

¹² *A nővérek 1674-es Sens-i Konstitúciója*, 1. rész, IV, 10 és 3. rész, XVIII, 4.

¹³ VLN, VI, 1.

b) ... A jól bevált nevelési elvek alapján

A gyerekek igényeiből kiindulva, a nevelés célja a gyermek fejlesztése, illetve a XVII. század nyelvén: a gyermek „felépítése”. Azaz nem csak a tudás átadásáról, hanem a személyiség kibontakoztatásáról van szó.

Ennek fázisai a következők:

1. A gyerek fogadása

„Ha egy leány jelentkezik, jöjjön akár egyedül, ha már nagyobbacska, akár édesanyjával (ahogy az a legillendőbb és a legmegfelelőbb volna), akár bármely más hozzátartozója kíséretében, az iskolavezető nővér, a rendfőnöknő engedélyét kikerve, elbeszélget a leánnyal a fogadószobában. Meghallgatja, megnézi, és alaposan megvizsgálja, hogy fennáll-e nála bármiféle akadályozó körülmény vagy ehhez hasonló, és ha ilyet nem talál, és történetesen nem ismeri a leányt, megkérdi tőle nevét, szülei nevét, szülei lakhelyét és a sajátját, ha nem velük lakik. Megkérdi tőle, hogy kész-e jól tanulni, minden nap meghatározott

órában iskolába jönni, szerényen viselkedni, részt venni minden órán, és a szünetekben is betartani az iskola szabályait. Azt is megkérdi tőle, mit szeretne tanulni. Azután beírja egy nagy könyvbe, mely szándékosan ezt a célt szolgálja, a leány nevét, apja nevét, a leány életkorát, lakhelyét, és az iskolába való belépésének dátumát. Eldönti, melyik osztályba kerüljön, értesíti a tanítónőt, és beküldi a leányt a következő órára.”¹⁴

2. A tanulás

- Öröm is legyen a tanulásban:

„A második és harmadik osztályosok¹⁵ két leckét mondanak fel reggel és kettőt délután, és mind a négyet többször is kedvesen fel kell velük mondatni mindaddig, amíg jól meg nem tanulják, és ha lehet úgy, hogy ne fáradjanak ki nagyon. Az elsősök és a második osztály legjobb tanulói minden tanítási napon gyakorolják a helyesírást, az írásbeli és a zsetonnal való számolást.¹⁶ Ügyelni kell, hogy ne csak az első és második osztályosok tanuljanak dolgozni, hanem már a harmadik osztályos leányok is kapcsolódjanak be a kisebb munkákba, olyanokba, amik kényelmesen végezhetők, kellemesek és könnyűek.”¹⁷

- Legyen értelme annak, amit tanulnak:

„A tanítónők különösen ügyeljenek arra, hogy a diákok megértsék, amit olvasnak, és hogy ennek érdekében kövessék és tagolják a jelentést, szünetet tartva a vesszőknél és a pontoknál.”¹⁸

- A tanulás ütemét tartsuk be:

„Hogy mindezt nagyobb rendben, hatékonyabban és könnyebben véghezvihessük, minden iskola tagoldjon három osztályra. Az első osztályba azok a leányok kerüljenek, akik számára lajstromok, és mindennemű kézzel írott papír és levél olvasását oktatják. Másodikba azok, akik nyomtatott könyvekből tanulnak olvasni,

¹⁴ VLN, III, 3.

¹⁵ Franciaországban az iskolai osztályokat visszafelé számozzák, azaz az első osztályba járnak a legnagyobbak. (a ford.)

¹⁶ Fourier a korban bevett mindkét számolási módszert előírta az iskolákban: a lányoknak meg kellett tanulniuk az írásbeli (számjegyekkel történő) és a zsetonok segítségével való számolást is.

¹⁷ VLN, XXIII, 6.

¹⁸ Chálon-i szokások, A nevelésről, 37.

és már mutatnak némi jártasságot ezen a területen. Harmadikba pedig azok, akik még csak most ismerkednek a betűkkel, és a szótagok és szavak összeolvasásával.”¹⁹

- Az oktatás legyen személyre szabott:

„Ahhoz, hogy a gyermekek mindezt minél könnyebben megértsék, minél jobban megjegyezzék, és minél inkább érdeklődjenek a tanultak iránt, a tanítónőnek egy tanórán belül többször is el kell ismételnie ugyanazt, és egyszer egyik, másszor másik tanítványhoz fordulva vissza kell kérdeznie az elhangzottakat.”²⁰

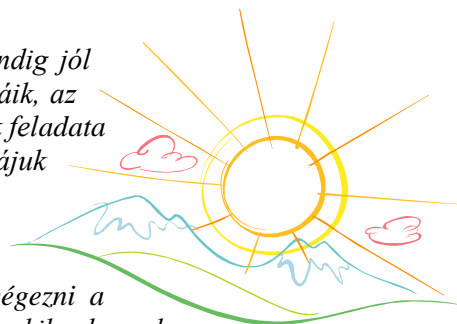
3. A környezet

- A környezetnek kellemesnek és esztétikusnak kell lennie. Pierre Fourier atya így fogalmazott: „a nővérek házában tündököljön a szegénység; a könyvtár, a sekrestye és a betegszoba is legyen nagyon szerény.”²¹

- A nevelés céljai:

1. Rendezett ember és környezet: „Ügyelni kell rá, hogy a leányok mindig jól fésültek és tiszták, öltözkük illendő legyen; különösen fontos a fejük, a ruháik, az élmük, a szobájuk és minden általuk használt tárgy tisztasága. Az idősebbek feladata legyen ügyelni ezekre mindennel kapcsolatban, amiért felelősek, és amit rájuk lehet bízni, a kicsiket pedig a nővérek segítsék.”²²

2. A jövő szempontjából hasznos gyakorlati készségek elsajátítása: „Szeretettel és figyelmesen meg kell tanítani nekik néhány apró dolgot, melyek a későbbiekben hasznukra válhatnak, például kisebb javításokat végezni a ruháikon, rendben és tisztán tartani őket, méretre igazítani, beszükíteni; akik akarnak, megtanulhatnak varrni is, és bármi egyebet, ami fontos lehet egy leányok által lakott házban vagy bármilyen háztartásban.”²³

4. Az életmód

- A diáklányoknak érezniük kell, hogy szeretik és megértik őket, hogy biztonságban vannak:

„Ha néha elkeserednek vagy kétségeik támadnak valamivel kapcsolatban, meg kell nyugtatni és okítani kell őket, és úgy kell velük beszélni ilyen esetekben, és minden egyéb esetben is, hogy ne féljenek, és ahányszor csak szükségét érzik, legyen bizalmuk bármilyen gondjukkal a nővérekhez fordulni.”²⁴

- A tanítóknak kedvesnek, türelmesnek és megéretőnek kell lenniük:

„Nem mutathatják a lányok felé semmi jelét sem haragnak, sem türelmetlenségnek, sem megvetésnek. Nem lehetnek mérgesek, sem bosszúsak azokkal szemben, akik nehezen tanulnak. Nem nevezhetik őket szárnak, ostobának, butának vagy rossznak, és nem kiabálhatnak velük.”²⁵

- Konfliktus esetén a nővéreknek meg kell hallgatniuk a lányokat, és el kell beszélgetniük velük.

Lássunk egy példát: 1661. júniusában a tanulók összeesküvést szöttek a Pont-à-Mousson-i kollégiumban. Fourier atyát nyugtalanította a dolog, és kikérdezett egy Marie nevű bentlakót, aki kivételesen kimenőt kapott Mattaincourt-ba, hogy beteg nagybátyja mellett legyen. A gyerek először nem mondott semmit, de aztán a pap kedvessége meggyőzte, és mindent elmesélt. Hat-nyolc eltökélt lányt nevezett meg, akik készen álltak

¹⁹ VLN, VI, 2.

²⁰ VLN, VIII, 4.

²¹ Paule Sagot, *Az alapítók szellemiségének bemutatása*, CND kiadás, 1996.

²² VLN, XXII, 23.

²³ VLN, XXIII, 2.

²⁴ VLN, XXII, 4.

²⁵ VLN, IX, 20.

arra, hogy a nyáron, János napján, otthagyják az iskolát, mivel, mint mondták, a helyzet tovább már nem tartható, a sérelmek egyre szaporodnak. kegyetlenül bánnak velük, kettejüket ostorral verték meg; Alexia anya folyton gyötri Marie nővért, aki a lányok mellett áll, a többi nővér pedig, aki jó volt hozzájuk, már elment az intézményből; túl sok új szokást vezettek be; a legsúlyosabb érv volt, hogy: újabban nem adnak a lányoknak semmit az üres kenyér mellé uzsonnára. Fourier nem hagyta figyelmen kívül a panaszokat, és június 12-i levelében így szólt a nővérekhez: *„hát nem hallanak meg semmit az elégedetlen hangokból, melyek lépten-nyomon felhangzanak a hátuk mögött? Pedig meg kellene beszélniük egymással, nincs-e közöttük olyasmi, ami joggal érdemelne figyelmet és orvoslást.”* Fourier a következőképpen rendelkezett: *„Nézeteim szerint, ahhoz, hogy rendbe lehessen hozni a dolgokat, ki kell hogy engeszteljék, meg kell békítsék azt a két leányt, akit valami apró civakodás miatt ostorral megvertek. ki kell mutatniuk mind nekik, mind a többieknek, mind szavakkal, mind tettekkel, hogy ezután kedvesebben fognak bánni velük, hogy minden nap adnak nekik valami apró finomságot, ami nem kerül sokba, az uzsonnájuk mellé, és hogy rendet tartanak minden dologban, ami lényeges ahhoz, hogy vidámak legyenek és jól érezzék magukat.”*²⁶

- A tudás átadása a személyi szabadság tiszteletben tartása mellett történjék:

*„A tanítónők ragadjanak meg minden alkalmat, hogy tanulóikat jámborságra²⁷ neveljék, mikor így, mikor úgy, a szerint, ahogy azt az idő, a hely és a személy megkívánja, de mindig erőszak és kényszer nélkül, úgy, hogy a leányok ne találják ezt sem unalmasnak, sem nyomasztónak. Ahogy a kisdíákok képessé válnak valamiféle munkához látni, a nővérek tanítsák és segítsék őket, fogják a kezüket, hogy sikerre vihessék művüket, bátorítsák őket, emeljék fel őket, ha netán tudatlanság vagy egyéb ok miatt megbotlanának, mindaddig, amíg teljesen meg nem ügyesednek.”*²⁸

4. Segíteni mindenkit, hogy megtalálja élethivatását

1. Emberi hivatás

„Segítsd növekedni”: 400 éve minden Notre Dame-nővér magára ismer boldog Alix Le Clerc-nek ebben a látomásában. *„A mi Asszonyunk megjelent nekem karján a kiseddel, és átadta őt nekem azzal, hogy tápláljam, amíg fel nem nő, amit úgy értett, hogy szerezzek dicsőséget neki.”*²⁹ *„Isten dicsősége pedig maga az élő ember”* – mondta Szent Iréneusz. Arról van tehát szó, hogy segítsük a gyermeket kibontakoztatni, és mind emberi, mind lelki téren megvalósítani küldetését a földi életben.

Mert minden embernek megvan a saját küldetése: arra hivatott, hogy kibontakoztassa önmagát a benne rejlő kincsből: a képességeiből. Több van bennünk saját magunknál, még ha nem is tudunk róla, vagy nem is merünk hinni benne: *„Soha, egyetlen embernek sem szabad lemondania hivatásáról”* – mondja Szent Ágoston.³⁰

„Mit kell hát tanítanunk a gyermekeknek? Hogy gazdagok (bár ők nehezebben), szegények, napszámosok, kétezzi munkások, azaz minden ember egyaránt szentté válhat, ha megtartja a reá vonatkozó szabályokat, és

²⁶ Marie Claire Tihon: *Fourier Szent Péter, a mesteri nevelő*, Don Bosco kiadás, 2002.

²⁷ A jámborság itt a vallás és a felebaráti szeretet gyakorlását jelenti.

²⁸ VLN, IX, 20.

²⁹ Alix Le Clerc: *Önéletrajzi írás*, 23.

³⁰ *Prédikáció*, 304.

megőrzi hivatását, amelyre az Úr rendelte.”³¹ És ebből következik a tanács: „A nővéreknek törekedniük kell, hogy megmutassanak a diákjaiknak mindent, amit a világi leányok megtanulhatnak és gyakorolhatnak Isten dicsőségére és az őszinte felebaráti szeretet növelésére; mindent, ami azt szolgálja, hogy megtanuljanak méltón viselkedni a földi gazdagság és kincsek között éppúgy, mint szegénységben, megvetésben és szükségben, hogy lehetőség szerint értsenek mindenhez, és gondjuk legyen mindenre, amire a földi élethez és annak fenntartásához szükségük lehet, és elsősorban és legfőképpen ahhoz, hogy elnyerjék az örök életet.”³² „Gondjuk legyen mindenre, ami a földi élethez szükséges” – nem kis feladat ez, önismeretet és önfejlesztést igényel, a tanárok részéről pedig alkalmazkodást minden egyes fiatalhoz és annak életkörülményeihez.

2. Keresztény hivatás

Mivel Fourier Szent Péter kizárólag keresztényi szellemű nevelésben gondolkodott, a hitéletre és az istenfélő viselkedésre való nevelés elsődleges szerepet foglalt el az elképzeléseiben.

- Hogyan is lehetnének gyakorló keresztények, ha nem visszhangozna mindannyiunkban Isten szava, melyet Krisztus megkeresztelésének napján mondott: „Ez az én szeretett fiam”? Ugyanezt a hangot kell hallanunk minden fiúnál és lánynál, akit Isten nekünk adott, és a gondjainkra bízott. Követve a Notre Dame nővérek lelkiségét, meg kell tanulnunk felismerni Krisztust, „minden cselekedetében és minden szavában, mert Ő látható volt ebben a világban”. Táplálnunk kell magunkban ezt a kapcsolatot elmélkedéssel és Krisztus cselekedetein való elgondolkodással.

- Hogyan is lehetnének gyakorló keresztények, ha nem ismernénk az imákat, melyekben Istent Atyánknak szólítjuk? Szent Ágoston az imát egyenesen a vágygal azonosítja: „A te vágyad az imádságod, és ha a vágyad szüntelen, szüntelen lesz az imád is... Ha nem akarsz abbahagyni az imát, soha ne szűnj meg vágyakozni. Szüntelen-e a vágyad? Akkor szüntelen a hangod is. Csak akkor némsz el, ha megszűnsz szeretni.”³³

- Hogyan is lehetnének gyakorló keresztények, ha nem válnánk magunk is tanítványokká, akik az Urat követik, és apostolokká, akiket az Úr küldött, hogy másokkal is összefogva építsük az Ő egyházát? Az Ő lábnyomába kell lépniük, és kézen fogunk másokat is, hogy minél többekkel megosszuk az Örömhírt.

Mindezeket felebaráti szeretetben kell cselekednünk. „Ha szeretni akarsz Krisztust, terjeszd ki szeretetedet az egész földre, mert Krisztus tagjai ott vannak az egész világon.” – emlékeztet Szent Ágoston.³⁴

„A leányoknak mindig ügyelniük kell arra, hogy egymást meg ne bántásák, meg ne vessék, bármily kicsik, bármily szegények legyenek is a társaik, hanem mindnyájan szeressék és tiszteljék egymást Istenben, és békében éljenek egymással. Soha ne tegyenek semmi olyat, ami bánthatna vagy elszomoríthatna akár egyet is közülük, és ezt meg kell tanulniuk mindenki mással szemben is.”³⁵

³¹ Pierre Fourier, *Levél egy kanonokhoz*, 1627.

³² VLN, V, 1.

³³ *Zsoltármagyarázatok*, 367.

³⁴ Szent János 1. levelének 10,5 kommentárja.

³⁵ VLN, XVI, 12.

Pierre Fourier atya szellemében az Ige hirdetéséhez ez a nevelői magatartás szükséges: módszertan, odafigyelés, tisztelet. „Lassan, lépésről lépésre kell tanítani őket, a körülményekre és a képességeikre tekintettel, hogy mindig felkészülten és serényen tegyenek meg mindent, amit az Úr vár tőlük.”³⁶ „Ha protestáns vallású leány keveredne a többiek közé, kedvesen és szeretettel bánjanak vele, ne engedjék, hogy a többi lány csúfolja, szemrehányást tegyen neki vagy haraggal viseltessen iránta; ne kérjék nyíltan, hogy lássa be tévedését, és ne beszéljenek neki közvetlenül a vallása ellen.”³⁷

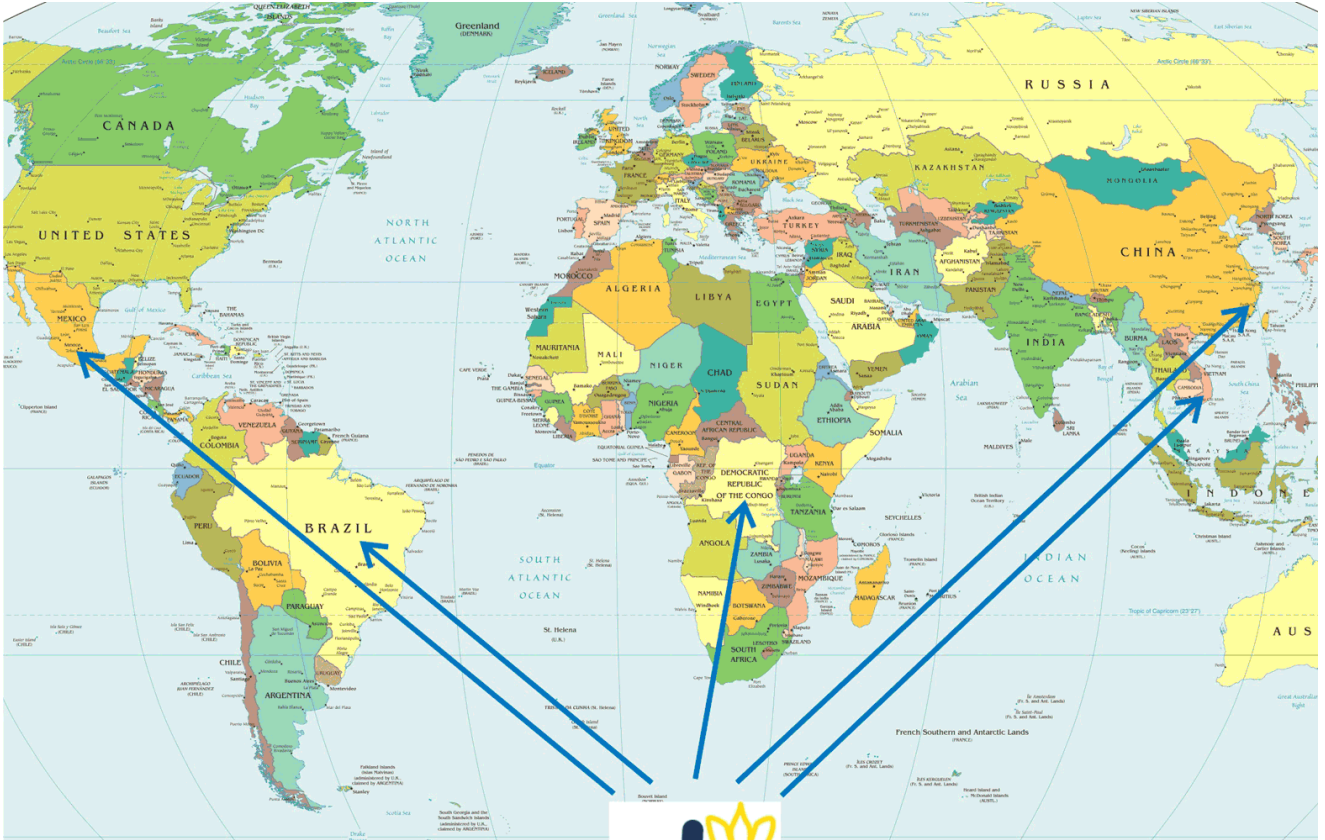
A Notre Dame Rend „nevelési kenyere” fiatalok és felnőttek egész generációi osztoztak. És mindannyian magunkhoz vehetjük ma is ezt a táplálékot, hogy „együtt növekedhessünk”.

³⁶ VLN, IX, 7.

³⁷ Pierre Fourier, *Levél a metzji nővérekhez*, 1624. február 26.

A NOTRE-DAME REND A VILÁGBAN

A Notre-Dame Rend honlapja : <http://www.cnd-csa.org>

Felelős kiadó:

A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend, mint a
Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium
(8900 Zalaegerszeg, Zárda u. 25.)
fenntartója nevében

Márkus Ildikó, Gemma nővér

2010.

Készült 200 példányban.